

6. Resan till Riga

Oscar och Susanna pratar ofta om att resa till länder långt borta där de aldrig har varit tidigare. Oscar skulle vilja åka till Japan och Susanna vill resa till Indien. De hoppas att det kommer att bli av någon gång. De tycker också om att resa till mer närbelägna platser, de har redan rest en del i Europa. Nu är de sugna på att resa till Lettland och de har bestämt sig för att åka dit i juni så att de kan uppleva det lettiska midsommarfirandet. Oscar känner en kille i Lettland, Imants, som har en fotoblogg. Oscar har följt bloggen sedan Imants startade den och de har också chattat med varandra flera gånger. Imants har berättat mycket om sitt land och om livet i sin hemstad Riga.

Redan i maj när de blivit sams igen efter valborg börjar Oscar och Susanna planera sin Rigaresa. Biljetter ska köpas och de måste boka hotellrum. Juni är högsäsong och det många som reser, därför kan det vara svårt att få hotellrum. Oscar går in på olika resebyråers hemsidor och tittar på deras erbjudanden. Till slut väljer de ändå att planera hela resan själva.

Susanna: Tycker du att vi ska flyga eller ta färjan? Det tar cirka 45 minuter att flyga från Stockholm till Riga. Det är ju bekvämt och bra.

Oscar: Nej, jag tycker det är för dyrt att flyga. Jag har kollat priserna och det är dyrt. Jag tror vi kan hitta billigare biljetter om vi väljer färjan över Östersjön. Det är mer spännande också, tycker jag. Tycker inte du? Ska vi boka färjebiljetter?

Susanna: Ja, vi kollar priserna. Det kan ju vara lite mysigt att åka färja.

Susanna och Oscar går in på rederiets hemsida. Eftersom priserna är lägre än flyget väljer de att boka biljetter på en färja mellan Stockholm och Riga. För att boka biljetterna behöver de följa flera steg. Först måste de välja datum för utresa och hemresa. De vill börja sin resa den 21 juni och komma hem den 24 juni. De väljer att åka nattfärja och de bokar en tvåbäddshytt. I slutet av bokningen får de se totalpriset på resan. Det blir billigare än flyget och Susanna och Oscar känner sig nöjda.

Susanna: Det här blir bra. Vi tar en sista minuten-biljett med tåget från Linköping till Stockholm. Vi är ju båda under 26 och då blir det billigt. Då kommer vi fram tidigt så att vi hinner promenera runt lite i Stockholm och äta något innan båten går.

Oscar: Vad vill du göra i Riga?

Susanna: Jag vill absolut se Gamla stan. Jag har läst att det finns en stor marknad på Domplatsen precis före midsommar. Den vill jag gå på, jag har läst att det finns jätteroliga grejer att köpa där som inte finns i affärerna.

Oscar: Ja, det låter som en toppenidé. Vi kanske borde fråga Imants också om han kan föreslå några sevärdheter. Vi ska ju bara vara där i tre dagar och då vill man ju hinna uppleva så mycket som möjligt.

Susanna: Ja, vi ringer Imants på nätet.

Oscar kopplar upp sig på internet och får genast kontakt med Imants.

Oscar: Hallå, hur är läget?

Imants: Allt är bra med mig. Själv då?

Oscar: Det är bra med mig. Susanna och jag har precis bokat en resa till Riga.

Imants: Vad kul!

Oscar: Vi tar färjan över och stannar i tre dagar.

Imants: Ja, vad roligt! Vill ni bo på min soffa. Jag har en utdragssoffa i köket där ni kan sova. Det blir rätt så trångt men det går bra.

Oscar: Tack så jättemycket, men det behövs inte. Jag har fått pengar till resan av min farmor i födelsedagspresent. Därför har vi tänkt bo på hotell. Vi har aldrig bott på hotell tillsammans tidigare.

Imants: Det är lugnt, vi ses ju ändå. Vill ni att jag möter er vid färjan? Jag kan låna en bil och då kan jag skjutsa er till hotellet. Har ni bokat något hotell förresten?

Oscar: Nej vi har inte bokat än. Kan du rekommendera något bra och billigt hotell som ligger centralt?

Imants: Det finns många bra budgethotell här i Riga, det beror på hur centralt ni vill bo. Det är nästan lättast för er att söka på nätet, där finns bra information om hotellen och då kan man se på kartan hur de ligger i förhållande till stadskärnan. Då kanske ni kan hitta något bra erbjudande också.

Oscar: Okej, tack. Det blir bra.

Imants: Vad vill ni göra när ni är här?

Oscar: Tja, vi vet inte riktigt. Vad tycker du? Vilka platser är värda att besöka i Riga när man är där i tre dagar?

Imants: Oj. Ja, det finns ju massor att se i Riga förstås. Om jag är ledig de dagar ni kommer kan jag visa er runt. När kommer ni?

Oscar: Vi är där mellan den 21a och den 24e juni. Det vore fantastiskt om du ville visa oss runt i stan. Jag har läst på en del om Riga men jag vill ju såklart lära mig mer. Riga verkar vara väldigt fint och staden har en intressant historia.

Imants: Då vet du säkert mer om Riga än jag gör, men jag ska visa er runt och berätta det jag kan. Är ni intresserade av något särskilt?

Oscar: Vi är intresserade av det mesta. Vi litar på dig.

Imants: Först kan vi gå till Gamla stan och titta på gamla vackra byggnader och promenera runt, det är jättefint där. När vi ändå är i Gamla stan är det värt att titta på Svarthuvudenas hus, Peterskyrkan, Rådhuset och Katthuset. Vi kan också gå till Domkyrkan och Svenskporten.

Oscar: Svenskporten ja, den har jag läst om. Den måste vi absolut se.

Imants: Visste du att Riga var svenskt i 81 år?

Oscar: Nej, det visste jag inte! Det måste jag läsa något om.

Imants: Vill ni shoppa också när ni är här i Riga?

Oscar: Ja självklart! Vi har hört att det är bra shopping i Riga.

Imants: Ja det stämmer. Då ska vi gå till Centralmarknaden, vi kan också gå till Latgales torg och titta. Och så besöker vi de många små butikerna i Gamla stan. Det finns också några stora varuhus om ni vill gå och titta.

Oscar: Jag har också läst att Lettland är känt för sin goda mat.

Imants: Ja, det stämmer. Vi ska definitivt åka till "Lido". Där finns inte bara god mat utan också ett bryggeri, en upplevelsepark och mycket mer. Vi kan gå till Vermanitis, där kan man äta husmanskost. Jag hoppas att det blir fint väder så att vi kan åka till kusten också. Till Jurmala, det tar inte så lång tid med buss.

Oscar: Jurmala?

Imants: Det är en gammal kurort med vackra gamla trähus, grönskande trädgårdar och en fin sandstrand.

Oscar: Det låter fint. Det blir en upplevelse. Det är alltid spännande att komma till nya platser.

Imants: Det blir skitkul när ni kommer.

Oscar: Ja, det blir hur kul som helst. Men du, jag ser att jag måste jag kila iväg på en grej nu. Vi kan väl prata mer imorgon?

Imants: Ja, absolut. Hej så länge!

Ska resan bli av?

Susanna har inte berättat för sin mamma om resan. När Karin får höra att hon inte bara planerat utan också bokat en resa ensam med Oscar till Riga blir hon väldigt upprörd. Samtalet tar nu en annan helt vändning än den Susanna förväntat sig.

Susanna: Hej, mamma! Jag har en toppennyhet!

Karin är van vid att Susanna kommer med toppennyheter. Hon blir genast misstänksam.

Karin: Jaha... Vad är det nu då?

Susanna: Jag och Oscar ska resa till Riga i juni!

Karin: Vänta lite nu! Ska ni resa till Lettland?

Susanna: Javisst, det ska bli jättekul! Vi har redan bokat biljetter!

Karin: Har ni bokat biljetter? Men jag har ju semester först i juli! Jag kan inte åka i juni.

Karin: Ja, men du ska inte följa med. Det är jag och Oscar som ska åka.

Karin: Så du tänker åka ensam? För första gången? Och du har redan bokat biljett? Det kommer inte att hända, så mycket kan jag säga dig.

Susanna: Meh! Vadå'rå? Vad menar du?

Karin: Jag tillåter det inte helt enkelt. Du är bara 16 år och det är för ungt för att åka utan en vuxen. Du får vänta med att resa ensam tills du har fyllt 18.

Susanna: Men vadå? Jag reser ju inte ensam! Oscar ska ju med!

Karin: Jag menar ensam utan en vuxen.

Susanna: Fy vad taskig du är! Jag är ju nästan myndig, snart vuxen och du behandlar mig som om jag vore ett barn!

Karin: Jag förstår att du är besviken men jag är rädd om dig. Det är mycket som kan hända en ung tjej i en storstad som Riga.

Susanna: Men Oscar är ju med mig. Jag kommer inte att gå omkring ensam i Riga. Dessutom kommer vi att träffa Imants som bor där. Han om någon vet vilka platser man ska hålla sig borta ifrån. Imants är ju förresten vuxen. Han är nästan 20 faktiskt.

Karin: Oscar är en bra kille och det är säkert Imants också. Men de är unga och de kan också råka illa ut i en storstad. Tänk om ni råkar på ett gäng som är ute för att slåss och som ger sig på Oscar och Imants. Då står du där. Vad skulle du göra då?

Susanna: Äsch, varför skulle några ge sig på Oscar och Imants? Och förresten, om det hände så skulle jag väl kunna försvara mig. Jag gick på karate när jag var liten.

Karin: Pyttsan, som om att du skulle kunna försvara dig bara för att du gick på karate några år som barn. För att kunna försvara sig vid ett överfall behövs minst en grundkurs i feministiskt självförsvar och någon sådan har du inte gått.

Susanna: Men jag hinner ju gå en innan jag reser. Tjejjouren Beata ger sådana kurser. Jag känner flera som har gått den. Får jag åka om jag går en sådan kurs?

Karin: Nej, det får du inte. Jag vågar inte släppa iväg dig utan mitt sällskap. Men jag lovar dig att vi ska åka till Riga du och jag. Vi kan göra det redan i juli när jag har semester.

Susanna: Du fattar ju ingenting, du har förstört mitt liv!

Susanna springer in på sitt rum och smäller igen dörren. Arg och upprörd ringer hon till Cecilia.

Susanna: Hej! Fattar du vad knäpp min mamma är? Hon förbjuder mig att åka med Oscar till Lettland. Jag får inte åka dit utan henne. Hon är rädd för att något ska hända mig om jag åker själv med Oscar. Det räcker inte att han är med och att vi ska träffa Imants. Hon verkar tro att någon ska överfalla och våldta mig. Vad ska jag göra? Vi som redan har bokat biljetter och allt.

Cecilia: Åh gud vad larvigt! Suck alltså.

Susanna: Nu måste jag avboka min del av resan. Shit vad trist. Det finns ingen som är så nojig för att något ska hända som min mamma.

Cecilia: Ja, hon är verkligen orolig din mamma. Och tyvärr tror jag inte att du kommer att lyckas övertala henne att släppa iväg dig hur mycket du än försöker.

Susanna: Nej, jag vet. Jag kommer aldrig att få åka. Gud vad tråkigt. Vad ska göra hela juni liksom?

Cecilia (skämtsamt): Oscar får åka ensam och så filmar han allt och lägger upp på nätet, så kan du följa med virtuellt till Riga. Då har du ju sysselsättning hela juni.

Susanna: Åh, det är väl inget att skämta om. Det låter ju skittråkigt. Jag vill bara dö nu.

Cecilia: Kom över till mig ett tag så kan vi baka något och busringa till våra lärare. För att pigga upp dig lite.

Susanna: Ja, vad roligt! Jag kommer på direkten. Puss!

När Susanna träffar Oscar berättar hon att hon inte får följa med till Riga för sin mamma.

Susanna: Fattar du hur knäpp hon är! Jag är så störd på min mamma. Hon fattar ingenting!

Oscar: Åh vad jobbigt, jag fattar! Kan du inte övertala henne då?

Susanna: Nej jag har försökt. Shit, vi bråkade jättemycket igår. Hon ger sig inte.

Oscar: Okej jag förstår. Gud vad tråkigt! Då vill jag inte heller åka.

Susanna: Vad gullig du är, men det är klart att du ska åka. Imants har sett fram emot att du kommer.

Oscar: Men jag ville ju åka med dig.

Susanna: Ja jag vet, jag också! Åh, vad sur jag är nu!

De surar en stund. Men sedan går de ut på stan och tröstshoppa och träffar kompisar. De går in i en smyckesbutik och ser sig omkring. Susanna hittar ett smycke i bärnsten som hon vill ha.

Susanna: Åh det här skulle jag vilja ha! Men det är ju jättedyrt, jag har inte råd.

Oscar: Jag kan köpa ett bärnstenssmycke åt dig i Riga. Imants säger att bärnsten är jättebilligt i Lettland.

Susanna: Vad gullig du är! Det vill jag ha.

Susanna kramar Oscar. De går hem till Oscar, myser och hånglar i soffan framför en film.

Tiden går snabbt och Rigaresan närmar sig. Oscar kontrollerar så att han har med sig pass, försäkringsnummer, en dalahäst till Imants, kontokort, lite Euro och att han har referensnumret till biljetten tillgängligt. Mobilen och surfplattan tar han också med sig. Han väljer noggrant vilka kläder han packar ner. Han tycker att det är viktigt med snygga t-shirtar som framhäver hans överarmar. Han kollar väderprognosen för Riga. Det ser ut att bli fint väder.

Susanna följer med Oscar till stationen. Hon är sur igen och hänger lite med huvudet.
Oscar: Men du, Susanna. Jag kommer att sakna dig jättemycket.

Han håller om henne och kysser henne. Hon blir genast lite gladare.

Susanna: Nästa gång åker vi tillsammans om jag så ska rymma.

Oscar: Jag är snart hemma igen. Och så hörs vi på nätet varje kväll.

Oscar kliver på tåget och Susanna står en stund på perrongen och vinkar när tåget åker iväg.

Väl framme i Stockholm har Oscar ingen lust att promenera runt och titta som det var planerat. Det är inte samma sak utan Susanna, han har ingen lust att promenera ensam. Istället äter han en varmkorv på centralen och åker sedan direkt ut till färjeterminalen. Det är flera timmar kvar tills färjan ska gå. För att fördriva tiden sätter han sig i ett hörn av terminalen och chattar med Susanna.

Oscar: Du, jag kom på en sak!

Susanna: Vadå?

Oscar: Jag tycker att vi ska förlova oss! Jag kan köpa ringar i Riga.

Susanna: Va? Då blir säkert min mamma galen.

Oscar: Vi gör det bara, då kan hon ju inte säga något för då är vi ju redan förlovade!

Susanna: Ja vi gör det! Alltså, jag bryr mig inte vad hon säger. Hon får säga vad hon vill!

Nu känns allting mycket bättre för Susanna. Hon längtar efter att Oscar ska komma hem med ringar. Hon funderar på hur det ska kännas att vara förlovad.

Oscar går ombord på färjan och letar upp sin hytt. Sedan går han runt och tittar lite. Han tänker på Susanna och nu känner han sig glad över att de ska förlova sig. Nu har han inte dåligt samvete för att han åkte ensam. Nu kan han visa henne hur viktig hon är för honom. Han minns när de bråkade en gång över valborg och han var nära att förlora henne. Han vill inte att det ska hända igen. Oscar längtar tills han kommer hem och de ska förlova sig. Han går runt en stund, sedan hittar han en bar. Han köper en öl och sätter sig ner.

Nästa morgon kl. 11. är Oscar framme i Riga. Imants möter honom med bil och de tar sig till Oscars hotell. Han checkar in och går till rummet. Det är hemtrevligt och fräscht. Hotellet ligger dessutom centralt. Sedan går Oscar och Imants ut på stan. De tar sig till ett trevligt café i Gamla stan och sitter och pratar. Oscar berättar att han och Susanna ska förlova sig och att han ska köpa ringar i Riga. Imants blir uppspelt och vill gärna hjälpa Oscar att hitta fina ringar. Imants har nämligen en relation med en kvinna som är silversmed. Det vore ju jätteroligt om hon kunde smida ringarna åt Oscar och Susanna.

Oscar: Jaså, du har träffat en tjej? Det sa du inte när vi pratade på chatten sist.

Imants: Vi har inte varit tillsammans så länge och dessutom är det lite komplicerat. Jag visste inte hur jag skulle berätta det.

Oscar: Vadå komplicerat?

Imants: Jo, hon är lite äldre än jag.

Oscar: Men det är väl inget konstigt?

Imants: Jo, fast hon är ganska mycket äldre än jag. Hon är över 20 år äldre än jag är. Mina föräldrar blev alldeles bestörta först. Det tog flera dagar innan de vande sig vid tanken på oss.

Oscar: Jaha, ja det är ju klart. Det är ganska stor åldersskillnad. Vad heter hon?

Imants: Hon heter Theresa och hon tillverkar silversmycken i Gamla stan. Jag lärde känna henne när jag guidade en grupp turister. Hon har en smyckesbutik med smidesverkstad intill.

Hon är skild och har en son som är bara två år yngre än jag.

Oscar: Jaha oj. Har du träffat honom?

Imants: Ja, fast just nu är han intagen på ungdomsvårdsanstalt. Han hängde med ett gäng som gjorde inbrott och bilstölder. Jag vet inte exakt vad de höll på med men de åkte fast i alla fall.

Oscar: Ojoj.

Imants: Det började strax innan jag och Theresa träffades. Hennes son tränade friidrott på elitnivå men skadade sig svårt inför en tävling. Han skulle hoppa längdhopp men råkade hamna på knäna och krossade båda knäskålarna. Han har fått operera knäna flera gånger. Han kan gå men friidrottskarriären är definitivt slut. Det tog honom jättehårt och han blev helt knäckt. Dessutom hade han väldigt ont och var tvungen att äta starka smärtstillande tabletter. Det ledde till att han blev beroende. Han fick också antidepressiv medicin eftersom han mådde så dåligt. Kombinationen av depression och beroende blev förmodligen för mycket för honom och när han inte fick fler tabletter utskrivna av läkaren längre så gick han över till tabletter han kunde köpa på gatan.

Oscar: Ojdå, ja så illa kan det gå. Jag har också tränat väldigt hårt så jag vet hur stor del av livet det blir. Det är inte så lätt att bara sluta, det blir så tomt.

Imants: Ja det var nog därför han bröt ihop. Det som hade varit hans liv fanns inte längre. Han hade satsat stort på sin idrottskarriär och han var väldigt lovande. Sedan kunde han plötsligt inte fortsätta och då tappade han fotfästet.

Oscar: Det låter verkligen jättejobbigt. Det måste vara jobbigt för Theresa också.

Imants: Theresa visste ingenting om att han hade blivit beroende av tabletterna och att han fortsatte med andra tabletter efteråt. Hon såg ju att han inte mådde så bra men hon förstod inte hur illa det var. Så hon är helt förtvivlad nu. Allting har gått så fort.

Oscar: Hur gammal är sonen?

Imants: Han är 17 år.

Oscar: Har du träffat honom?

Imants: Ja jag har träffat honom ett par gånger. Då mådde han inte så dåligt vad jag kunde se. Det var strax efter sista operationen. Då trodde han att han skulle kunna börja träna igen så vi pratade mest om det.

Oscar: Jaha, vad hände sedan då?

Imants: Precis efter det fick han reda på att han aldrig mer skulle kunna tävla. Sedan gick det fort utför. Plötsligt fick Theresa ett samtal av polisen.

Oscar: Såg inte Theresa vad som höll på att hända?

Imants: Nej. Sonen hade bett om att få bo hos sin pappa under den här tiden och Theresa tyckte att det var bra eftersom de behövde förbättra sin kontakt. När Theresa pratade med pappan lät det som att sonen mådde mycket bättre och hon kände sig lugn. Men sedan när polisen ringde så förstod hon att det var precis tvärtom. Han hade tydligen hängt med ett gäng hela tiden och pappan hade inte haft någon koll alls. Sonen hade kommit och gått lite som han ville tydligen.

Oscar och Imants är så inne i sitt samtal att de nästan håller på att missa den rundtur med buss som de planerat att åka. De springer och hinner precis hoppa på bussen i sista stund. Det är fullt av turister. De sätter på sig hörlurar med en inspelad guidning och bussen kör iväg. Medan bussen åker runt till olika sevärdheter sitter Oscar och tänker på det som Imants berättat. Stadens vackra arkitektur blandas med det han fått höra.

Efter bussturen promenerar de i Gamla stan. De går bland annat in i domkyrkan och tittar på svenskporten. Och sedan går de och shoppar. Oscar går bara och tänker på ringarna han ska köpa. Imants tar med honom till Theresas smyckesbutik. I smidesverkstaden sitter Theresa och smider. Oscar fattar genast tycke för henne och beundrar hennes hantverksskicklighet. Efter att ha tittat en stund berättar han att han vill beställa förlovningsringar i silver av henne. Då tar Theresa en paus och de sätter sig ner alla tre och fikar. Eftersom Theresa inte talar svenska går Oscar och Imants över till engelska.

Oscar: Jag hörde om din son, så tråkigt!

Theresa: Ja, det är hemskt. Jag hoppas bara att det kan bli en vändpunkt nu när han brutit med gänget och dessutom får behandling för sitt beroende. Jag har varit och hälsat på honom på ungdomsvårdsanstalten där han är och jag känner stort förtroende för personalen.

Imants: Du tyckte ju att han verkade må ganska bra när du var där sist. Du sa att han verkade lite gladare och att behandlingen verkade gå framåt.

Theresa: Ja det känns jättebra. Men nu pratar vi inte mer om det. Vad heter tjejen som du ska förlova dig med?

Oscar: Hon heter Susanna och vi har varit ihop ganska länge nu.

Theresa: Det måste vi fira!

Theresa plockar fram lite Black Balsam och några glas. De höjer sina glas och skålar för Oscar och Susanna.

Theresa: Det är en ära att få göra era förlovningsringar! Jag ska se till att de blir riktigt fina.

Oscar: Härligt!

De skålar igen. De sitter och pratar till långt in på natten. Oscar känner att han har fått vänner i Imants och Theresa. När Susanna och han åker hit nästa år vill han att Susanna också ska få lära känna dem.

Nästa dag ringer Oscar Susanna på internet. Han berättar om allt han varit med om och fått höra. Han berättar också om ringarna som kommer att vara klara tills han ska åka hem. Susanna blir överlycklig över att få höra just detta.

När de tre dagarna har gått åker Oscar hem. Han har upplevt mycket och han är nöjd. Han och Imants har blivit jättenära vänner. De bestämmer att Imants och Theresa ska komma och hälsa på i Linköping senare i sommar.

Faktaruta: **Svenskporten**

Den svenska kungen, Gustav II Adolf, gick in i Riga genom den port som kommit att kallas Svenskporten när han erövrade Riga år 1621. Sedan var Riga svenskt i 81 år. Vid den tiden var Riga den rikaste staden i hela Östersjöområdet.